Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?i (Eri?kinler için)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?i (Eri?kinler için)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16644

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ak?ll? telefon ba??ml?l??? Ölçe?i (Eri?kinler için), Koreli ara?t?rmac?lar taraf?ndan geli?tirilen orijinal Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?i'nin (Smartphone Addiction Scale - SAS) Türkçe'ye uyarlanm?? versiyonudur. Bu ölçek, bireylerin ak?ll? telefon kullan?m?na yönelik a??r?ya kaçan, kontrolsüz ve sorunlu davran??lar?n? ölçmek amac?yla psikometrik özelliklerinin incelenmesi sonucu Türk kültürüne kazand?r?lm??t?r. Uyarlama çal??mas?, Kadir Demirci ve arkada?lar? taraf?ndan 2014 y?l?nda genç bir popülasyon üzerinde gerçekle?tirilmi? olup, ölçe?in Türkiye'deki yeti?kin ve genç yeti?kinler aras?nda ak?ll? telefon ba??ml?l??? düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde belirlemede kullan?labilece?ini göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Ak?ll? telefon ba??ml?l???, Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?i, SAS-TR, teknoloji ba??ml?l???, uyarlama, psikometri

Yazarlar

Kadir Demirci, Hakan Orhan, Ay?en Demirdas, Ay?e Akp?nar, Hakan Sert

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin ak?ll? telefon kullan?m?na ba?l? olarak ortaya ç?kan bili?sel, duygusal ve davran??sal ba??ml?l?k semptomlar?n?n ?iddetini ölçmektir. Bu uyarlama çal??mas? özellikle Türkiye'deki genç yeti?kin popülasyonunda ak?ll? telefon kullan?m?n?n problemli hale gelip gelmedi?ini, yani bir ak?ll? telefon ba??ml?l??? durumu olu?turup olu?turmad???n? tespit etmek için tasarlanm??t?r. Elde edilen veriler, klinik müdahaleler ve halk sa?l??? çal??malar? için temel te?kil etmektedir.

Yap?

Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?i, genellikle davran??sal ba??ml?l?k modeline dayanan alt? temel boyutu ölçmektedir. Bu boyutlar, genel olarak Ak?ll? Telefon Ba??ml?l???'n?n klinik kriterlerini yans?t?r. Ölçek, a??r? kullan?ma ba?l? olarak ortaya ç?kan tolerans, geri çekilme (yoksunluk), ki?ileraras? ili?kilerde sorunlar, günlük ya?am aktivitelerinde bozulma, siber uzay odakl? ili?kiler kurma ve kontrol kayb? gibi temel ba??ml?l?k bile?enlerini de?erlendirir.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerlili?i incelenmi? ve ak?ll? telefon kullan?m?n?n yol açt??? olumsuz sonuçlar? kapsayan tek bir genel ba??ml?l?k faktörünü veya çoklu boyutlar? temsil edip etmedi?i analiz edilmi?tir. Bu yap?, bireyin ak?ll? telefonunu sürekli kontrol etme ihtiyac? ve cihazdan uzak kald???nda ya?ad??? anksiyete gibi belirtiler üzerinden ölçülmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Demirci ve arkada?lar? (2014) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda ölçe?in yap? geçerlik ve ölçüt geçerlik çal??malar? yap?lm??t?r. Yap? geçerlili?ini test etmek amac?yla Faktör Analizi kullan?lm??t?r (bkz. Faktör Analizi bölümü).

Ölçüt geçerlili?i kapsam?nda ise ölçe?in, teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er psikolojik yap?larla (örne?in, ?nternet Ba??ml?l??? Ölçekleri veya depresyon/anksiyete ölçekleri) anlaml? korelasyonlar gösterip göstermedi?i incelenmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in gerçekten de ak?ll? telefon ba??ml?l??? yap?s?n? ölçtü?ünü desteklemi?tir.

Güvenirlik

Türkçe versiyonunun güvenirlik çal??malar?, iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. Demirci ve arkada?lar? (2014) taraf?ndan yap?lan çal??mada, ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s?n?n oldukça yüksek oldu?u rapor edilmi?tir (Genellikle 0.90'?n üzerinde).

Yüksek Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin birbirleriyle tutarl? oldu?unu ve Ak?ll? Telefon Ba??ml?l???'n?n ayn? temel yap?s?n? ölçtü?ünü göstermektedir. Bu yüksek güvenirlik düzeyi, ölçe?in klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda stabil ve tekrarlanabilir sonuçlar üretti?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemde korunup korunmad???n? incelemek amac?yla do?rulay?c? ve/veya aç?mlay?c? Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Orijinal ölçe?in k?sa versiyonu (SAS-SV) genellikle tek faktörlü bir yap? göstermekte olup, bu tek faktörlü yap?n?n Türk genç yeti?kin popülasyonunda da yeterli uyum indekslerine sahip oldu?u tespit edilmi?tir.

Bu analizler sonucunda, ölçek maddelerinin tek bir temel psikolojik yap? alt?nda topland??? ve bu yap?n?n "Ak?ll? Telefon Ba??ml?l???" kavram?n? temsil etti?i do?rulanm??t?r. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olmas?, her bir maddenin ba??ml?l?k yap?s?na güçlü bir katk? sa?lad???n? göstermektedir.

Ölçme Arac?

Test Type: Uyarlama

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Self-Report Scale)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Genç Yeti?kinler ve Eri?kinler

Age Group: Genellikle 18-30 ya? aral???ndaki genç yeti?kinler (Uyarlama çal??mas? üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?r).

Population Details: Üniversite ö?rencileri ve genel yeti?kin popülasyonu.

Test Methodology: 6'l? Likert tipi derecelendirme (1 = Kesinlikle Kat?lm?yorum; 6 = Kesinlikle Kat?l?yorum).

Anahtar Kelimeler

Davran??sal ba??ml?l?k, genç yeti?kinler, Ak?ll? telefon ba??ml?l???, güvenirlik, geçerlik, SAS-SV, Türkiye uyarlamas?

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Kadir Demirci

Yazar ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: kdrdmrc@yahoo.com

Correspondence Address: ?leti?im e-posta adresi yukar?da belirtilmi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar(lar) ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?n?n yay?nland??? y?l **2014**'tür. Sorumlu yazar?n ileti?im adresi: kdrdmrc@yahoo.com

Kaynaklar

Demirci, K., Orhan, H., Demirdas, A., Akp?nar, A. ve Sert, H. (2014). Validity and reliability of the Turkish Version of the Smartphone Addiction Scale in a younger population. *Bulletin of Clinical Psychopharmacology, 24*(3), 226-234.
Makalenin orijinal ba?lant?s?: scopemed.org
Ölçe?in orijinal PDF belgesi (uyarlama çal??mas?na ait): akilli-telefon-bagimliligi-olcegi-eriskinler-icin-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?i (Eri?kinler için) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelere ula?mak için lütfen yukar?da belirtilen referans makaleye veya PDF belgesine ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM